

Югозападен университет „Неофит Рилски“

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Борис Димитров Парашкевов,

член на научното жури в конкурса за заемане на академична длъжност ДОЦЕНТ,

обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски“ в ДВ. бр. 55/19.07.2011 г.

Относно: научната, научно-приложната и професионално-академичната дейност и продукция, представена от участничката в конкурса.

Документи за участие в конкурса са представени единствено от главен асистент д-р Гергана Петкова Пенчева-Апостолова, родена през 1959 г. в град Пазарджик, през 1983 г. завършила в СУ „Св. Климент Охридски“ специалности Философия, Английски език и История, преподавала в Киевския славистичен институт и „АВС – Университет“ в Кюстендил, УНСС в София, понастоящем главен асистент в ЮЗУ „Неофит Рилски“. Защитила докторат по логика и реторика в СУ „Св. Климент Охридски“.

I. Обща оценка на кандидата.

От предоставените данни за участие в конкурса проличава, че кандидатката вече има значителен педагогически опит, придобит от преподавателската ѝ дейност в различни висши учебни заведения. В частност в ЮЗУ пред студенти от бакалавърската и магистърската степен е водила курсове по задължителни и избираеми дисциплини в специалностите Английска филология, Приложна лингвистика, Чужд език и етнология и ПОБЕЧЕ (?). Освен занятия по английски език тя е подготвяла разнообразни лекционни курсове според специфичните нужди на съответното висше учебно заведение, напр. Теория и история на културата за икономисти и психолози, Теория на рекламата, Убеждаваща комуникация, Приложна семиотика. Член е на редакционните колегии на два научни електронни журнала, ръководила е дипломанти, сътрудничила е в изследователски проекти и прилага внушителен списък от 39 участия в конференции в България и в чужбина.

II. Оценка на научните и практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция.

Пред научното жури за избирането на доцент гл. ас. д-р Апостолова е представила три монографични издания, осем учебни помагала (отчасти в съавторство) главно за целите на университетското обучение по английски език и 43 заглавия на статии, от които 17 на английски език. Тематично те са ориентирани в тясна зависимост от компетенциите на авторката както по посока на дидактиката, така и на философията и реториката в особена взаимовръзка с проблемите на преводаческото изкуство.

Извънредно показателна в това отношение е статията „Социолект и превод: Проект за сравнително прагматично изследване на социолектите” (№ 33), в която се разискват културната кодова схема и активният текст, нестандартният превод като механизъм за изолиране на социолект (с експериментален превод на текст от Съмърсет Моъм), анализират се типовете речеви актове и в рамките на сравнителната прагматика се стига до обобщения относно българската културна идентичност като проблем на националната културно-образователна схема, подчинена на икономически и политически интереси, идващи от световните тенденции.

Позовавайки се на тази и на още три свои статии, както и на базата на широка библиографска справка д-р Апостолова дискутира прагматичния подход към превода в проучването си „Еквивалентност на превода и ситуационен контекст” (№ 44), стигайки до конкретни изводи и приложения относно ситуационния контекст като активна рамка на интеркултурния трансфер, границите на свобода на преводача при модулирането на ситуационния контекст, моделиране на динамичните измерения на превода като индикатор за межкултурния трансфер и степени на съвместимост и др. В статията „Прагматика на превода на философски текстове от английски на български” (№ 45) тя разглежда този вид преводи в светлината на изведеното от Чарлз Морис прагматическо отношение между знака и обозначаващия, като го конкретизира спрямо отношенията между философския текстови знак, философа автор и преводача. Струва ми се, че тази статия е своеобразна прелюдия или анонс на авторката за завършване на хабилитационния си труд относно интерпретацията на английския философски текст, озаглавен „Английският философски текст – интерпретация и превод”. В статията тя в крайна сметка изтъква основната трудност при рецепцията на английски философски текстове, а именно многозначността на основната лексика, „която е употребена изключително като термини дори и когато следва значенията на обикновената езикова употреба. Това засяга както въведените от англоезичните философи понятия, така и преведените на английски език понятия от други езици и е същността на проблема за разпознаваемостта на понятието зад словоформата” (стр. 434). В разрив с това прозрение и чистосърдечно признание влизат някои емоционални моменти в заключението на „Английският философски текст” (стр. 197 сл.), а именно за езиковата „вездесъщност” на английския език, „уловил в себе си чрез световната електронна мрежа всички съществуващи значими философски текстове на Западната културна традиция”, така че, ако искаме да четем Цицерон, Хегел, Русо, Декарт, не било нужно да се мъчим с трудни езици като латински, немски, френски. Не само французите биха се шокирали от подобна постановка, но и българските философи, на които Генчо Дончев предложи 25000 страници превод на немската класическа философия

(наскоро и Хегеловата „Философия на религията“). Да се превежда Хегел от английски (за онези „малцина“ българи, които май все още не са го овладели достатъчно) би било кощунствено. Но последица от прекомерното уповаване на вездесъщия английски език би могло да доведе например до това датският философ Киркегор (на датски *Kierkegaard*) да бъде наричан „Киркегаард“ (стр. 198)... Впрочем в част II на хабилитационния си труд авторката е отделила известно внимание и на транскрипционни моменти при имената (стр. 113-123).

Самият оригинално структуриран труд с обем 235 страници оставя у четящия впечатление на сериозно обобщени продължителни предварителни разработки и систематизации. Научното си дирене авторката насочва главно в три направления: към интерпретацията на философския текст, към межкултурните проявления на философската употреба на езика и към превода на английски философски текстове като цел в обучението на филолози и лингвисти (стр. 17). Това тя извършва в рамките на три части, като третата, озаглавена „Преводи и интерпретации“ може да се обогати с допълнителни материали, така че да се превърне в своеобразен наръчник за преводачите на философска литература не само от английски. По принцип посочените от д-р Апостолова приноси моменти както в хабилитационния труд, така и в досегашната ѝ научна продукция наистина са налице и намират практическо приложение в преподавателската работа на кандидатката.

III. Критични бележки и препоръки.

Препоръката ми е д-р Апостолова да концентрира по-нататъшните си занимания в две или три насоки с ясно изразен акцент – реторика, дидактика, преводознание, за да си поеме титулярните задължения на хабилитирано лице. Редно е в писмените си работи да се придържа към българските пунктуационни и правописни норми, най-вече в употребата на запетайките и дефиса.

IV. Заключение.

С оглед на изтъкнатата дотук положителна оценка относно преподавателската, научноизследователската и организационната дейност на кандидатката, както и предвид активното ѝ участие в международни проекти и изяви на научни форуми изразявам становище, че главен асистент д-р Гергана Петкова Пенчева-Апостолова притежава необходимите качества и заслужава да заеме академичната длъжност ДОЦЕНТ по обявения от ЮЗУ „Неофит Рилски“ конкурс.

Член на журито: .....

Дата: октомври 2011 г.

(проф. д-р Борис Парашкевов)

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ ·НЕОФИТ РИЛСКИ· БЛАГОЕВГРАД

Указания
за научните журита, участващи в конкурсите, обявени от
ЮЗУ „Неофит Рилски”
(показатели и критерии за оценяване на кандидатите)
(за „ДОЦЕНТ”)

Критерии и показатели	Наличие (да) (не)	Коли- чество	Бележки
<u>А. Научно-изследователска дейност</u>			
1. Публикуван самостоятелен монографичен труд, свързан с профила на обявения конкурс	Да	1	
2. Публикувани други самостоятелни монографични трудове	Да	2	
3. Участие в колективен монографичен труд	Да	1	
4. Публикации, свързани с профила на обявения конкурс	Да	57	
5. Публикации в рецензирани /реферирани/ списания у нас	Да	16	
6. Публикации в рецензирани /реферирани/ списания чужбина (peer referral journals)	Да	4	
7. Доклади, изнесени на международни форуми /конгреси/конференции/симпозиуми/	Да	20	
8. Доклади на национални форуми /конгреси/конференции/симпозиуми/	Да	18	
9. Ръководство на дипломанти	Да	~100	
10. Цитирания в чужбина в рецензирани реферирани списания (peer referral journals), в други научни трудове /дисертации, книги, монографии/	Да	2	
11. Членство в редакционни колегии у нас и в чужбина	Да	2	
12. Лекторат в чужди университети /програма Erasmus, Fulbright , ECCE , DAAD и др./	Да	2	Изследовател
13. Научни награди			
14. Членство в национални и			

международни научни организации/асоциации	Да	6	
15. Участие в национални и международни научни и образователни проекти	Да	3	(колективни)
16. Научни специализации в чужбина над 1 месец	Да	1	
17. Рецензии в реферирани списания, книги, монографии, дисертации и др.	Да	18	
<u>Б. Учебна дейност</u>			
18. Лекционни курсове със студенти	Да	X 6 годишно	От 1994 г.
19. Семинарни упражнения	Да	X 2 годишно	От 1992 г.
20. Практически упражнения	Не		
21. Нововъведения в методите и средствата на преподаване (интерактивни методи, електронни средства на обучение и др.)	Да	2	Аргументативен подход; е-литература (проект към ф. „Отворено общество“)
22. Осигуряване на занимания в практическа среда	Да	19	Проект за мобилност „Леонардо да Винчи“ 2000 г. – Лондон
23. Преподаване на чужд език	Да	АЕ	Всички лекции
24. Публикуван самостоятелен учебник/ци в страната и/или чужбина	Да	1	
25. Съавторство в публикуван учебник	Да	1	
26. Самостоятелно учебно ръководство	Да	3	
27. Учебно ръководство в съавторство	Да	3	
28. Ръководство на изследователски и творчески проекти със студенти	Да		
25. Тютинг.	Да	100	Най-малко